

Щоб відновити Україну після війни, будуть потрібні великі глобальні фінансові зусилля. Зусилля з відбудови повинні бути очолені українською владою у тісному партнерстві з ЄС і ключовими партнерами, як-от «Велика сімка» і «Велика двадцятка», а також з міжнародними фінансовими установами та міжнародними організаціями. Також було оголошено міжнародну координаційну платформу «Платформа відбудови України», яку очолює Комісія та український уряд. Ця Платформа відповідатиме за підтримку плану відбудови, укладеного і втіленого Україною, за підтримки адміністративного потенціалу і технічної допомоги з боку ЄС. Вона об'єднає партнерів і організації, які надають допомогу, включно з державами-членами ЄС, інших двосторонніх і багатосторонніх партнерів та міжнародні фінансові інститути. Український парламент і Європейський Парламент братимуть участь у якості спостерігачів.

Для підтримки плану реконструкції Європейська Комісія запропонувала створити Фонд «Rebuild Ukraine» як основний правовий інструмент підтримки з боку ЄС, шляхом поєднання грантів і кредитів. Він буде вбудований в бюджет ЄС, тим самим забезпечуючи прозорість, підзвітність і належне фінансове управління цією ініціативою, з чітким зв'язком з інвестиціями та реформами [3].

Деякі скептики зазначають, що Україна має попереду ще тривалий шлях, перш ніж усі європейські країни зможуть підтримати її вступ. Для кожного народу шлях завжди був довгий, але країни Європейського Союзу налаштовані на те, щоб підтримати українське суспільство на цьому шляху.

Список використаної літератури

1. EU at forefront of global humanitarian response: €1.5 billion for 2022. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_363
2. Заява ВДО щодо України. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/press-release/811141.html>
3. Допомога ЄС Україні. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine_uk
4. ЄС затвердив €500 мільйонів нової допомоги Україні. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/17/7346660/>

Тетяна МАМАТОВА

д.держ.упр., проф., професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування, НТУ «Дніпровська Політехніка»

Ірина ЧИКАРЕНКО

д.держ.упр., проф., завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування, НТУ «Дніпровська Політехніка»

Владислав БОРИСЕНКО

аспірант

ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗІЛЬЄНТНОСТІ (СТІЙКОСТІ) СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Резильєнтність (resilience) у економічній сфері та сфері публічного управління розглядається як здатність системи (наприклад, громади/спільноти) поглинати руйнівні впливи і при цьому зберігати основні функції та структуру. Забезпечення резильєнтності передбачає свідоме керування процесом адаптування системи з метою збереження певних її якостей та дозволити іншим зникнути, при цьому зберігаючи сутність (або «ідентичність») системи [1; 8].

На думку європейських дослідників, сільські громади по всій Європі зараз стикаються з великими проблемами, пов'язаними з соціальними, економічними та екологічними перетвореннями Антропоцену (Anthropocene – неформальний термін, що позначає геологічну

епоху, в якій рівень людської активності відіграє істотну роль в екосистемі Землі). Незважаючи на це, деякі з громад успішно адаптуються до процесів змін і розвиваються, навіть якщо вони розташовані в регіонах, де демографічні зміни чи структурні перетворення в аграрному секторі зумовлюють значний рівень невизначеності [2].

З точки зору підходу розвитку громади (community development), резильєнтні / стійкі громади здатні відновитися після «тривожних подій» (disturbing events) і, навіть, адаптуватися до них [4]. Таким чином, спільнота може процвітати в середовищі, що характеризується змінами, невизначеністю, непередбачуваністю і несподіванками.

Інші автори вважають, що стійкість громади забезпечується наявністю набору загальних навичок (bundle of common skills), які використовуються для «позитивного розвитку спільноти» (positive development of the community) [6].

Експерти погоджуються, що резильєнтність / стійкість громади зумовлюється не окремими, ізольованими факторами, а високим рівнем взаємозв'язку різноманітних умов і атрибутів сприяння стійкості (resilience-promoting conditions and attributes) [10].

Ці певні характеристики і специфічні умови, які забезпечують резильєнтність / стійкість територіальних громад є наразі у фокусі науково-практичних досліджень, до яких залучені особи, які приймають політичні рішення, інституції, що фінансують програми місцевого розвитку, та практики [9].

Одним з підходів, що застосовуються у ЄС є обґрунтування спроможності громад до резильєнтності / стійкості у межах «нечіткої концепції резильєнтності / стійкості» (fuzzy concept of resilience) [2; 3; 5]. Так, М. Де Іуліїса (M. De Iuliisa), О. Каммоуб (O. Kammouhb), Дж. П. Цімеллароа (G. P. Cimellaroa) зазначають, що у зв'язку зі збільшенням частоти стихійних і техногенних катастроф наукове співтовариство приділило значну увагу концепції «інженерії резильєнтності / стійкості» (resilience engineering). З іншого боку, органи публічного управління та особи, які приймають рішення, зосереджують свої зусилля на розробці стратегій, які можуть допомогти підвищити резильєнтність / стійкість громади до різних типів екстремальних подій. Оскільки часто неможливо запобігти кожному ризику, основна увага приділяється адаптації та управлінню ризиками таким чином, щоб мінімізувати вплив на громади. Дослідники констатують, що, як правило, оцінка резильєнтності / стійкості є складною через невизначеність і відсутність даних, необхідних для процесу оцінювання, тому пропонують метод Fuzzy Logic (нечіткої логіки) для кількісної оцінки резильєнтності / стійкості громади [5].

ЄС вже має корисний досвід відновлення та забезпечення стійкості сільських територій в умовах пандемії COVID-19 у контексті задоволення специфічних потреб населення та зміцнення стійкості ланцюгів постачання, який свідчить на користь того, що необхідна чітка стратегія, яка має запобігти тому, щоб плани відновлення посилили розрив між сільськими громадами, які «залишилися позаду» (left behind), і міськими територіями, спрямованими на сталість та цифровізацію [11].

Також поширюється бачення, що надто довго в Європі недооцінювався внесок сільської місцевості в життя суспільства. Енергія, вода, повітря, сировина, екологічні, культурні та розважальні послуги, а також їжа споживалися нераціонально. Парадоксально, але експерти вважають, що пандемія COVID-19, повномасштабна війна в Україні та основні технологічні та соціальні зміни зараз зміцнюють (reinforce) потенціал сільських територій і громад задля набагато більш збалансованого соціального, екологічного та економічного розвитку [7]. Зазначене вимагає від європейських інституцій, національних урядів і громад додатково адаптувати свої стратегічні плани.

Список використаної літератури

1. Борисенко В. Ю. Резильєнтність територіальної громади: визначення та підходи щодо забезпечення. Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2022: матеріали міжнародної наук.-практ. конф., м. Харків, 31 травня 2022 р. Харків: НТУ «Харківський політехнічний інститут», 2022. С. 147–149.

2. Adam-Hernández A., Harteisen U. A Proposed Framework for Rural Resilience – How can peripheral village communities in Europe shape change? *AGER: Revista de Estudios sobre Despoblación y Desarrollo Rural (Journal of Depopulation and Rural Development Studies)*. 2019. № 28, P. 7–42. URL: <https://doi.org/10.4422/ager.2019.05>.
3. Cheol-Joo Ch. A Workable Framework or a Fuzzy Concept? The Regional Resilience Approach to the Evolution and Adaptability of Regional Economies. *World Technopolis Review*. 2014. Vol. 3. Iss. 2. P. 66–77. <https://doi.org/10.7165/wtr2014.3.2.66>.
4. Cinderby S., Haq G., Cambridge H., Lock K. Practical Action to Build Community Resilience – The Good Life Initiative in New Earswick. Joseph Rowntree Foundation: York. UK, 2014. 74 p. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.4126.9609>.
5. De Iuliisa M., Kammouhb O., Cimellaroa G. P. Measuring and improving community resilience: A fuzzy logic approach. *International Journal of Disaster Risk Reduction*. 2022. Vol.78. 103118. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2022.103118>.
6. Norris F. H., Stevens S. P., Pfefferbaum B., Wyche K. F., Pfefferbaum R. L. Community Resilience as a Metaphor, Theory, Set of Capacities and Strategy for Disaster Readiness. *American Journal of Community Psychology*. 2008. Vol. 41, Iss. 1–2, P. 127–150. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10464-007-9156-6>.
7. Rural Europe Takes Action. For Resilience and Peace – Political Action Now! *ARC2020*. May 31, 2022. URL: <https://www.arc2020.eu/rural-europe-takes-action-for-resilience-and-peace-political-action-now/>.
8. Six Foundations for Community Resilience. *Resilience*. URL: <https://www.resilience.org/six-foundations-for-community-resilience>.
9. Steiner A. Markantoni M. Unpacking Community Resilience through Capacity for Change. *Community Development Journal*. 2013. Vol. 49. Iss. 3, P. 407–425. DOI: <https://doi.org/10.1093/cdj/bst042>.
10. Steiner A., Atterton, J. Exploring the Contribution of Rural Enterprises to Local Resilience. *Journal of Rural Studies*. 2015. Vol. 40, P. 30–45. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2015.05.004>.
11. Voinescu R. Recovery and Resilience in The European Rural Areas. Response Measures In The Context Of The Covid-19 Pandemic. *Euroinfo, Institute for World Economy, Romanian Academy*. 2021. Vol. 5(4). P. 46–60. URL: <https://ideas.repec.org/a/iem/eurinf/v5y2021i4p46-60.html>.

Ганна МЕРКОТУН

*аспірантка кафедри державного управління
і місцевого самоврядування,
НТУ «Дніпровська Політехніка»*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Євроінтеграційні прагнення нашої країни обумовлюють необхідність детального аналізу функціонування всіх напрямів врядування в Європейському Союзі. Особливої уваги потребує економічне врядування в Європейському Союзі, адже саме воно є одним із визначальних чинників успішності функціонування економік країн-членів та співдружності в цілому.

На думку американського економіста А. Діксіта, економічне врядування складається з процесів (у рамках формальних і неформальних інститутів), які підтримують економічну діяльність і трансакції шляхом захисту прав власності, забезпечення виконання контрактів та реалізації колективних дій для забезпечення відповідних фізичної, інституційної та організаційної інфраструктур [6].

Український науковець О. Кілієвич під поняттям «економічне врядування» розуміє «врядування (тобто здійснення політичних, економічних та адміністративних повноважень для управління справами країни) в економічній сфері». У сфері економічного врядування досліджується функціонування і розвиток різних інститутів [3, с. 43].